EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 23.5.2022
COM(2022) 624 final

Doporučení pro

DOPORUČENÍ RADY

k národnímu programu reformem Rumunska na rok 2022 a stanovisko Rady ke konvergenčnímu programu Rumunska z roku 2022

{SWD(2022) 624 final} - {SWD(2022) 640 final}

Doporučení pro

DOPORUČENÍ RADY

k národnímu programu reforem Rumunska na rok 2022 a stanovisko Rady ke konvergenčnímu programu Rumunska z roku 2022

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 121 odst. 2 a čl. 148 odst. 4 této smlouvy,

s ohledem na nařízení Rady (ES) č. 1466/97 ze dne 7. července 1997 o posílení dohledu nad stavy rozpočtů a nad hospodářskými politikami a o posílení koordinace hospodářských politik[1], a zejména na čl. 9 odst. 2 uvedeného nařízení,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1176/2011 ze dne 16. listopadu 2011 o prevenci a nápravě makroekonomické nerovnováhy[2], a zejména na čl. 6 odst. 1 uvedeného nařízení,

s ohledem na doporučení Evropské komise,

s ohledem na usnesení Evropského parlamentu,

s ohledem na závěry Evropské rady,

s ohledem na stanovisko Výboru pro zaměstnanost,

s ohledem na stanovisko Hospodářského a finančního výboru,

s ohledem na stanovisko Výboru pro sociální ochranu,

s ohledem na stanovisko Výboru pro hospodářskou politiku,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Dne 19. února 2021 vstoupilo v platnost nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241[3], kterým byl zřízen Nástroj pro oživení a odolnost. Nástroj pro oživení a odolnost poskytuje finanční podporu na provádění reforem a investic, a přináší tedy fiskální impuls financovaný Unií. Přispívá k hospodářskému oživení a k provádění udržitelných a prorůstových reforem a investic, zejména za účelem podpory zelené a digitální transformace, a současně zvyšuje odolnost ekonomik členských států a jejich potenciální růst. Pomáhá rovněž posílit udržitelné veřejné finance a podnítit růst a tvorbu pracovních míst ve střednědobém a dlouhodobém výhledu. Maximální finanční příspěvek na členský stát v rámci Nástroje pro oživení a odolnost [byl] dne [XX.] června 2022 aktualizován v souladu s čl. 11 odst. 2 nařízení (EU) 2021/241.

(2) Dne 24. listopadu 2021 přijala Komise roční analýzu udržitelného růstu, jež zahájila evropský semestr pro koordinaci hospodářských politik pro rok 2022. Analýza náležitě zohlednila společný závazek, který byl v květnu 2021 znovu potvrzen na sociálním

[1] Úř. věst. L 209, 2.8.1997, s. 1.
[2] Úř. věst. L 306, 23.11.2011, s. 25.
[3] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241 ze dne 12. února 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost (Úř. věst. L 57, 18.2.2021, s. 17).

summitu v Portu a který spočívá v pokračujícím provádění evropského pilíře sociálních práv vyhlášeného Evropským parlamentem, Radou a Komisí dne 17. listopadu 2017. Dne 25. března 2022 potvrdila priority roční analýzy udržitelného růstu 2022 Evropská rada. Dne 24. listopadu 2021 přijala Komise na základě nařízení (EU) č. 1176/2011 taktéž zprávu mechanismu varování, ve které je Rumunsko uvedeno mezi členskými státy, u nichž bude potřeba provést hloubkový přezkum[4]. Téhož dne přijala Komise i návrh společné zprávy o zaměstnanosti pro rok 2022, která obsahuje analýzu provádění hlavních směrů politik zaměstnanosti a principů evropského pilíře sociálních práv a která byla schválena Radou dne 14. března 2022.

(3) Po celosvětové pandemii došlo k invazi Ruska na Ukrajinu a tato událost významně změnila geopolitickou a hospodářskou situaci. Ekonomiky členských států invazi pocítily například v podobě zdražení energií a potravin a slabších vyhlídek na růst. Vyšší ceny energií zatěžují zejména nejzranitelnější domácnosti, jež jsou zasaženy energetickou chudobou nebo jsou touto chudobou ohroženy. Evropská unie rovněž zažívá bezprecedentní příliv uprchlíků z Ukrajiny. Za těchto okolností byla 4. března 2022 poprvé uplatněna směrnice o dočasné ochraně[5], na jejímž základě mohou osoby vysídlené z Ukrajiny oprávněně pobývat v EU a získávají přístup na trh práce, jakož i ke vzdělávání a odborné přípravě, zdravotní péči, bydlení a sociálnímu zabezpečení. V rámci Akce soudržnosti pro uprchlíky v Evropě (CARE) a prostřednictvím dodatečného předběžného financování v rámci programu REACT-EU (pomoc při oživení pro soudržnost a území Evropy) je Rumunsku zpřístupněna mimořádná podpora určená k urychlenému řešení potřeb v oblasti přijímání a integrace osob, které prchají z Ukrajiny.

(4) Ve světle rychle se měnící hospodářské a geopolitické situace se evropský semestr v roce 2022 vrací k široké koordinaci hospodářských politik a politik zaměstnanosti, přičemž se vyvíjí v souladu s požadavky na provádění Nástroje pro oživení a odolnost, jak je uvedeno v roční analýze udržitelného růstu 2022. Pro plnění politických priorit v rámci evropského semestru má zásadní význam provádění přijatých plánů pro oživení a odolnost, neboť tyto plány řeší všechna relevantní doporučení pro jednotlivé země vydaná v cyklech semestru 2019 a 2020 nebo jejich významnou část. Doporučení pro jednotlivé země z let 2019 a 2020 zůstávají stejně relevantní i pro plány pro oživení a odolnost, které byly revidovány, aktualizovány nebo pozměněny v souladu s články 14, 18 a 21 nařízení (EU) 2021/241, a relevantní jsou i veškerá doporučení pro jednotlivé země vydaná do dne předložení upraveného plánu.

(5) Od března 2020 je aktivní obecná úniková doložka[6]. Ve svém sdělení ze dne 3. března 2021[7] vyjádřila Komise názor, že rozhodnutí o deaktivaci nebo dalším uplatňování obecné únikové doložky by se mělo považovat za celkové posouzení stavu hospodářství, přičemž klíčovým kvantitativním kritériem by měla být úroveň hospodářské činnosti v EU nebo eurozóně v porovnání s úrovněmi před krizí (před

---

4 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1176/2011 ze dne 16. listopadu 2011 o prevenci a nápravě makroekonomické nerovnováhy, Úř. věst. L 306, 23.11.2011, s. 25.

5 Prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2022/382 ze dne 4. března 2022, kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu článku 5 směrnice 2001/55/ES, a kterým se zavádí jejich dočasná ochrana, Úř. věst. L 71, 4.3.2022, s. 1.

6 Sdělení Komise Radě o aktivaci obecné únikové doložky v rámci Paktu o stabilitě a růstu, Brusel, 20. března 2020, COM(2020) 123 final.

7 Sdělení Komise Radě – Rok od vypuknutí pandemie COVID-19 – reakce v oblasti fiskální politiky, Brusel, 3. března 2021, COM(2021) 105 final.

koncem roku 2019). Zvýšená nejistota a silná rizika nepříznivého vývoje hospodářského výhledu v souvislosti s válkou v Evropě, bezprecedentní nárůst cen energií a pokračující narušení dodavatelského řetězce vyžadují prodloužení obecné únikové doložky Paktu o stabilitě a růstu do roku 2023.

(6) Dne 2. března 2022 přijala Komise sdělení obsahující obecné pokyny pro fiskální politiku v roce 2023, jehož cílem je podpořit přípravu programů stability a konvergenčních programů členských států, a tím posílit koordinaci politik[8]. Komise uvedla, že na základě makroekonomického výhledu zimní prognózy z roku 2022 se přechod od souhrnného podpůrného nastavení fiskální politiky v letech 2020–2022 k obecně neutrálnímu souhrnnému nastavení fiskální politiky v roce 2023 jeví jako vhodný, přičemž je potřeba, aby byla země připravena reagovat na vyvíjející se hospodářskou situaci. Komise oznámila, že fiskální doporučení pro rok 2023 by měla i nadále rozlišovat mezi členskými státy a zohledňovat možné efekty přelévání mezi jednotlivými zeměmi. Komise vyzvala členské státy, aby tyto pokyny zohlednily ve svých programech stability a konvergenčních programech. Komise se zavázala pečlivě sledovat hospodářský vývoj a podle potřeby upravit své politické pokyny, a to nejpozději ve svém jarním balíčku evropského semestru z konce května 2022.

(7) Pokud jde o fiskální pokyny vydané dne 2. března 2022, fiskální doporučení pro rok 2023 zohledňují zhoršený hospodářský výhled, zvýšenou nejistotu a další rizika nepříznivého vývoje a vyšší inflaci oproti zimní prognóze. Vzhledem k těmto skutečnostem musí fiskální reakce navýšit veřejné investice do zelené a digitální transformace a energetické bezpečnosti, a dále musí prostřednictvím cílených a dočasných opatření udržet kupní sílu nejzranitelnějších domácností, aby zmírnila dopad zdražování energií a pomohla omezit inflační tlaky, které vznikají v důsledku sekundárních účinků; fiskální politika musí být nadále aktivní, aby se přizpůsobovala rychle se vyvíjejícím okolnostem, a musí být diferencována podle jednotlivých zemí v závislosti na jejich fiskální a hospodářské situaci, a to i s ohledem na to, do jaké míry jsou tyto země vystaveny krizi a přílivu vysídlených osob z Ukrajiny.

(8) Dne 31. května 2021 předložilo Rumunsko Komisi v souladu s čl. 18 odst. 1 nařízení (EU) 2021/241 svůj národní plán pro oživení a odolnost. Komise podle článku 19 nařízení (EU) 2021/241 posoudila relevanci, účinnost, efektivnost a ucelenost tohoto plánu pro oživení a odolnost v souladu s pokyny pro posuzování stanovenými v příloze V uvedeného nařízení. Dne 3. listopadu 2021 přijala Rada rozhodnutí o schválení posouzení plánu pro oživení a odolnost Rumunska[9]. Uvolnění splátek je podmíněno rozhodnutím Komise přijatým v souladu s čl. 24 odst. 5 nařízení (EU) 2021/241 a potvrzujícím, že Rumunsko uspokojivě splnilo příslušné milníky a cíle stanovené v prováděcím rozhodnutí Rady. Předpokladem uspokojivého splnění je rovněž skutečnost, že nedošlo ke zvratu u dříve dosažených milníků a cílů.

(9) Dne 12. května 2022, tedy až po termínu stanoveném v článku 4 nařízení (ES) č. 1466/97, předložilo Rumunsko svůj národní program reforem na rok 2022 a dne 4. května 2022 předložilo svůj konvergenční program z roku 2022. Vzhledem k jejich provázanosti byly oba programy posuzovány společně. V souladu s článkem 27 nařízení (EU) 2021/241 zohledňuje národní program reforem na rok 2022 rovněž

[8] Sdělení Komise Radě: Pokyny v oblasti fiskální politiky pro rok 2023, Brusel, 2. března 2022, COM(2022) 85 final.

[9] Prováděcí rozhodnutí Rady ze dne 3. listopadu 2021 o schválení posouzení plánu pro oživení a odolnost Rumunska (ST 12319/21; ST12319/21 ADDI).

zprávy, které Rumunsko dvakrát ročně podává o pokroku dosaženém při plnění svého plánu pro oživení a odolnost.

(10) Dne 23. května 2022 zveřejnila Komise zprávu o Rumunsku pro rok 2022[10]. Posoudila pokrok, kterého Rumunsko dosáhlo v plnění příslušných doporučení, jež pro něj přijala Rada v letech 2019, 2020 a 2021, a na základě srovnávacího přehledu oživení a odolnosti zhodnotila, jak Rumunsko provádí plán pro oživení a odolnost. Vycházejíc z této analýzy, zpráva o Rumunsku poukázala na mezery, pokud jde o výzvy, které plán pro oživení a odolnost neřeší nebo je řeší pouze částečně, a o nové a vyvíjející se výzvy včetně těch, jež vyplývají z ruské invaze na Ukrajinu. Posoudila rovněž pokrok Rumunska při provádění evropského pilíře sociálních práv a v plnění hlavních cílů EU v oblasti zaměstnanosti, dovedností a snižování chudoby, jakož i pokrok při dosahování cílů OSN v oblasti udržitelného rozvoje.

(11) Komise v případě Rumunska provedla hloubkový přezkum podle článku 5 nařízení (EU) č. 1176/2011 a dne 23. května 2022 zveřejnila jeho výsledky[11]. Komise dospěla k závěru, že se Rumunsko potýká s makroekonomickými nerovnováhami. Slabiny se týkají zejména platební bilance související s rozpočtovým schodkem a opětovného výskytu problémů s konkurenceschopností.

(12) Dne 3. dubna 2020 přijala Rada rozhodnutí (EU) 2020/509 o existenci nadměrného schodku v Rumunsku v důsledku nedodržení kritéria schodku v roce 2019[12]. Dne 3. dubna 2020 vydala Rada rovněž doporučení k odstranění nadměrného schodku veřejných financí v Rumunsku nejpozději do roku 2022[13]. Vzhledem k hlubokému poklesu hospodářské činnosti v souvislosti s pandemií COVID-19 a související potřebě fiskálních politik na podporu oživení v letech 2021 a 2022 vydala Rada dne 18. června 2021 Rumunsku nové doporučení[14], aby odstranilo nadměrný schodek nejpozději do roku 2024. Rumunsko by mělo dosáhnout cíle pro celkový schodek veřejných financí ve výši 8,0 % HDP v roce 2021, 6,2 % HDP v roce 2022, 4,4 % HDP v roce 2023 a 2,9 % HDP v roce 2024, což je v souladu s nominální mírou růstu čistých primárních výdajů vládních institucí ve výši 3,4 % v roce 2021, 1,3 % v roce 2022, 0,9 % v roce 2023 a 0,0 % v roce 2024. To odpovídá roční strukturální korekci ve výši 0,7 % HDP v roce 2021, 1,8 % HDP v roce 2022, 1,7 % HDP v roce 2023 a 1,5 % HDP v roce 2024. Tento postup byl od podzimu 2021 pozastaven na základě posouzení účinných opatření ze strany Komise.

(13) Na základě údajů potvrzených Eurostatem činil v roce 2021 schodek veřejných financí Rumunska 7,1 % HDP, zatímco veřejný dluh dosáhl 48,8 % HDP. To je v souladu s cílem pro celkový schodek státního rozpočtu v roce 2021, který doporučila Rada. Korekce strukturálního salda pro rok 2021 činí 1,5 procentního bodu HDP, což je více než doporučená hodnota 0,7 procentního bodu.

(14) Makroekonomický scénář, z něhož vycházejí rozpočtové projekce konvergenčního programu z roku 2022, je pro rok 2022 realistický a poté příznivý. Vláda předpokládá, že reálný HDP vzroste v roce 2022 o 2,9 % a v roce 2023 o 4,4 %. Naproti tomu

---

10 SWD(2022) 638.

11 COM(2022) 624.

12 Rozhodnutí Rady (EU) 2020/509 ze dne 3. dubna 2020 o existenci nadměrného schodku v Rumunsku (Úř. věst. L 110, 8.4.2020, s. 58).

13 Doporučení Rady ze dne 3. dubna 2020 k odstranění nadměrného schodku veřejných financí v Rumunsku (Úř. věst. C 116, 8.4.2020, s. 1).

14 Doporučení Rady ze dne 18. června 2021, kterým se vydává stanovisko Rady ke konvergenčnímu programu Rumunska z roku 2021 (Úř. věst. C 304, 29.7.2021, s. 107).

prognóza Komise z jara 2022 předpokládá pomalejší růst reálného HDP, a to 2,6 % v roce 2022 a 3,6 % v roce 2023. Tyto rozdíly jsou způsobeny zejména vysokou inflací ovlivňující kupní sílu domácností, snížením důvěry vyplývající z mezinárodního prostředí a jejím dopadem na spotřebu a investice a dále negativním příspěvkem čistého vývozu, neboť se očekává, že ceny energetických komodit nadále porostou. Vláda ve svém konvergenčním programu z roku 2022 očekává snížení celkového schodku státního rozpočtu na 6,2 % HDP v roce 2022 a na 4,4 % HDP v roce 2023. Pokles v roce 2022 odráží zejména silný růst nominálního HDP, očekávaný nárůst účinnosti výběru daní, zmrazení většiny mezd ve veřejném sektoru a plán udržet nárůst výdajů na zboží a služby, sociální pomoc a další transfery pod úrovní růstu nominálního HDP. Podle konvergenčního programu z roku 2022 se očekává, že poměr veřejného dluhu k HDP se v roce 2022 zvýší na 49,4 % a v roce 2023 dosáhne úrovně 49,7 %. Prognóza Komise z jara 2022, která vychází z politických opatření známých k datu uzávěrky prognózy, uvádí, že v roce 2022 bude schodek veřejných financí činit 7,5 % HDP a v roce 2023 očekává hodnotu 6,3 % HDP. To je více než schodek předpokládaný v konvergenčním programu z roku 2022, a to zejména kvůli vyšším očekávaným sociálním a úrokovým výdajům, vyššímu odhadovanému čistému účinku opatření ke zvládnutí prudkého nárůstu cen energií, opatrnějšímu předpokladu očekávaného nárůstu výběru daní a neexistenci konkrétních konsolidačních opatření na straně výdajů v programu. Prognóza Komise z jara 2022 předpokládá, že poměr veřejného dluhu k HDP dosáhne vyšších hodnot, a to 50,9 % v roce 2022 a 52,6 % v roce 2023. Tento rozdíl je způsoben zejména vyššími předpokládanými schodky.

Na základě prognózy Komise z jara 2022 se střednědobý (v průměru desetiletý) růst potenciálního produktu odhaduje na 3,6 %. V tomto odhadu však není zahrnut dopad reforem, které jsou součástí plánu pro oživení a odolnost a které mohou potenciální hospodářský růst Rumunska podpořit.

(15) V roce 2022 vláda postupně zrušila většinu opatření přijatých v reakci na krizi COVID-19, takže se předpokládá, že se dočasná mimořádná podpůrná opatření sníží z 1,1 % HDP v roce 2021 na 0,2 % HDP v roce 2022. Na schodku veřejných financí se podílejí opatření, jež byla přijata pro vyrovnání hospodářských a sociálních dopadů zvýšení cen energií, a která se podle prognózy Komise z jara 2022 odhadují na 0,7 % HDP v roce 2022 a 0,1 % HDP v roce 2023[15]. Tato opatření sestávají především z cenových stropů pro maloobchodní a velkoobchodní ceny na straně výdajů a ze zdanění mimořádných zisků výrobců energie na straně příjmů. Mezi další opatření patří systémy kompenzací výdajů za energii a plyn pro domácnosti a malé a střední podniky a dále příspěvky na energii pro zranitelné spotřebitele. Tato opatření byla vyhlášena jako dočasná. Pokud by však ceny energií zůstaly vysoké i v roce 2023, mohla by některá z těchto opatření pokračovat. Některá tato opatření nejsou cílená, zejména obecný strop cen energií pro domácnosti. Schodek veřejných financí je rovněž ovlivněn náklady na poskytnutí dočasné ochrany vysídleným osobám z Ukrajiny, které se podle prognózy Komise z jara 2022 odhadují na 0,1 % HDP v roce 2022 i 2023[16], jakož i výdaji na obranu zvýšenými o 0,5 procentního bodu HDP v roce 2023.

---

15 Tyto hodnoty představují úroveň ročních rozpočtových nákladů na uvedená opatření přijatá od podzimu 2021, včetně opatření na straně běžných příjmů a výdajů a případně i kapitálových výdajů.

16 Předpokládá se, že do konce roku 2022 dosáhne celkový počet vysídlených osob z Ukrajiny do EU postupně 6 milionů a jejich zeměpisné rozmístění se odhaduje na základě velikosti stávající diaspory, relativního počtu obyvatel v přijímajícím členském státě a skutečného rozmístění vysídlených osob z

(16) Předpokládaný celkový schodek státního rozpočtu v roce 2022 by měl dle prognózy Komise z jara 2022 být o 1,3 procentního bodu HDP vyšší, než je cílová hodnota celkového schodku státního rozpočtu doporučená Radou, zatímco korekce strukturálního rozpočtového salda by v roce 2022 měla činit -0,2 procentního bodu HDP oproti doporučené hodnotě 1,8 procentního bodu HDP. To vyžaduje pečlivou analýzu založenou na výdajovém kritériu. V roce 2022 se v prognóze Komise z jara 2022 očekává růst čistých primárních výdajů (očištěný o jednorázová opatření a opatření fiskální politiky na straně příjmů) ve výši 9,6 %, což je více než doporučená hodnota 1,3 %. Předpokládaný růst souhrnných výdajů v roce 2022 je způsoben zejména zvýšením sociálních výdajů z důvodu valorizace důchodů a v důsledku rozpočtových sociálních opatření a rozpočtových nákladů na opatření k zastropování cen energií (bez příjmových opatření) a k řešení přílivu vysídlených osob z Ukrajiny. Určitou roli, i když v menší míře, hraje rovněž růst výdajů na mezispotřebu, jehož hlavní příčinou je vysoká očekávaná inflace vyjádřená indexem spotřebitelských cen. Růst čistých výdajů se od doporučení odchyluje stejným směrem jako odchylka korekce strukturálního rozpočtového salda, i když s větším rozsahem (2,7 procentního bodu HDP v případě růstu čistých výdajů oproti 2,0 procentního bodu HDP v případě strukturálního salda). Tento rozdíl lze částečně vysvětlit poměrem příjmů k HDP uvedeným pro rok 2022 v prognóze Komise z jara 2022, který je ve srovnání s prognózou Komise z jara 2021 vyšší o 0,9 procentního bodu HDP, což zlepšuje strukturální rozpočtové saldo, ale nemá vliv na výdajové kritérium. Podle zevrubné analýzy hrozí Rumunsku nesplnění fiskálních cílů pro rok 2022 stanovených v doporučení Rady ze dne 18. června 2021.

(17) Předpokládaný celkový schodek státního rozpočtu na rok 2023 je podle prognózy Komise z jara 2022 o 1,9 procentního bodu HDP vyšší, než je cílová hodnota celkového schodku státního rozpočtu doporučená Radou, zatímco korekce strukturálního rozpočtového salda by v roce 2022 měla činit 0,0 procentního bodu HDP oproti doporučené hodnotě 1,7 procentního bodu HDP. To vyžaduje pečlivou analýzu založenou na výdajovém kritériu. V roce 2023 se podle prognózy Komise z jara 2022 předpokládá růst čistých primárních výdajů (očištěný o jednorázová opatření a opatření fiskální politiky na straně příjmů) ve výši 1,7 %, což je více než doporučená hodnota 0,9 %, a to z důvodu neexistence konkrétních opatření k dosažení cílů. Podle zevrubné analýzy hrozí Rumunsku nesplnění fiskálních cílů pro rok 2023 stanovených v doporučení Rady ze dne 18. června 2021. Vzhledem k rizikům nesplnění doporučených fiskálních cílů v letech 2022 a 2023 se pro splnění postupu korekce a dosažení nápravy nadměrného schodku veřejných financí do roku 2024 jeví jako relevantní dodatečná rozpočtová opatření.

(18) V konvergenčním programu z roku 2022 se očekává, že schodek veřejných financí bude postupně klesat až na hodnotu 2,95 % HDP v roce 2024 a do roku 2025 by měl dosáhnout úrovně 2,9 % HDP. Plánovaný schodek veřejných financí by tudíž měl do roku 2024 klesnout pod 3 % HDP. Podle plánu dojde k fiskální konsolidaci především na výdajové straně rozpočtu. K plánovaným konsolidačním opatřením, jež jsou základem pro tento proces, však nejsou poskytnuty žádné informace. Podle programu se očekává, do konce roku 2025 dojde ke stabilizaci poměru veřejného dluhu k HDP, a

---

Ukrajiny v celé EU od března 2022. Pokud jde o rozpočtové náklady na osobu, odhady vycházejí z modelu mikrosimulace EUROMOD spravovaného Společným výzkumným střediskem Komise, přičemž se zohledňují jak převody peněžních prostředků pro způsobilé osoby, tak věcné dávky, jako je vzdělávání a zdravotní péče.

to nejprve poklesem na 49,4 % v roce 2024 a poté na 48,9 % v roce 2025. Podle analýzy Komise lze očekávat, že udržitelnost dluhu bude ve střednědobém výhledu vystavena vysokému stupni rizika.

(19) V souladu s čl. 19 odst. 3 písm. b) a s přílohou V kritériem 2.2 nařízení (EU) 2021/241 zahrnuje plán pro oživení a odolnost rozsáhlý soubor vzájemně se posilujících reforem a investic, které mají být provedeny do roku 2026. Ty pomáhají řešit všechny hospodářské a sociální výzvy uvedené v doporučeních, která Rumunsku adresovala Rada v rámci evropského semestru v letech 2019 a 2020, jakož i ve veškerých doporučeních pro členský stát vydaných do dne přijetí plánu, nebo jejich významnou část. Plán se zabývá zejména úplnou digitalizací daňové správy a postupným rušením nadměrných daňových pobídek s cílem zlepšit kvalitu a udržitelnost veřejných financí. Plán rovněž přispívá k zajištění udržitelnosti a spravedlnosti veřejného důchodového systému. Reformy zdravotnictví spojené s investicemi do digitalizace podle očekávání zlepší přístupnost, nákladovou efektivnost a odolnost zdravotní péče. Očekává se, že rozhodování založené na důkazech, dlouhodobé plánování a veřejné konzultace, jakož i opatření zaměřená na zlepšení procesu zadávání veřejných zakázek přispějí ke zlepšení kvality a účinnosti veřejné správy, což povede k lepšímu čerpání finančních prostředků EU. Posílením nezávislosti a zvýšením účinnosti soudnictví, zlepšením přístupu ke spravedlnosti a posílením boje proti korupci se plán zaměřuje na řešení hlavních otázek souvisejících s dodržováním zásad právního státu v Rumunsku v souladu s příslušnou judikaturou Soudního dvora Evropské unie a s přihlédnutím k doporučením uvedeným ve zprávách mechanismu pro spolupráci a ověřování, zprávách Skupiny států proti korupci (GRECO), stanoviscích Benátské komise a zprávách o právním státu. Dlouhodobými doporučeními pro jednotlivé země se zabývají rovněž klíčové reformy zaměřené na stanovení minimální mzdy a minimálního příjmu na sociální začlenění, posílení správy a řízení státních podniků a sociální dialog. Plán rovněž zavádí jednotný, inkluzivní a kvalitní systém předškolního vzdělávání a péče, s nímž jsou spojeny investice do péče o děti. Plán prosazuje udržitelné a digitální investice a podporuje činnosti v oblasti výzkumu a vývoje. Klíčové reformy a investice do dekarbonizace, zřízení vládního cloudu a zavedení elektronického průkazu totožnosti přispívají k podpoře zelené a digitální transformace.

(20) Očekává se, že provádění plánu pro oživení a odolnost Rumunska přispěje k dalšímu pokroku v oblasti zelené a digitální transformace. Na opatření podporující klimatické cíle připadá v Rumunsku 41 % celkových prostředků, které byly na plán přiděleny, a na opatření podporující digitální cíle pak připadá 21 % z těchto celkových prostředků. Plnohodnotné provádění plánu pro oživení a odolnost v souladu s příslušnými milníky a cíli pomůže Rumunsku rychle se zotavit z dopadů krize COVID-19 a současně posílí jeho odolnost. Pro úspěšné provádění plánu pro oživení a odolnost i dalších hospodářských politik a politik zaměstnanosti, které jdou nad rámec plánu, je i nadále důležité systematické zapojování sociálních partnerů a dalších příslušných zúčastněných stran, aby měla celková politická agenda širokou podporu.

(21) Programové dokumenty vyžadované v rámci politiky soudržnosti[17] předložilo Rumunsko pro dohodu o partnerství dne 14. dubna 2022 a pro svůj první program dne 6. května 2022. V souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1060 ze dne 24. června 2021 Rumunsko při programování fondů politiky soudržnosti na období 2021–2027 zohlední příslušná doporučení, která mu byla

[17] Nařízení (EU) 2021/1060, Úř. věst. L 231, 30.6.2021, s. 159.

vydána. To je předpokladem pro zvýšení účinnosti a pro maximalizaci přidané hodnoty finanční podpory, kterou má země obdržet z fondů politiky soudržnosti, a zároveň je tak podporována koordinace, doplňkovost a soudržnost mezi těmito fondy a dalšími nástroji a fondy Unie. Úspěšné provádění Nástroje pro oživení a odolnost a programů politiky soudržnosti také závisí na odstranění překážek, které stojí v cestě investicím na podporu zelené a digitální transformace a vyváženého územního rozvoje.

(22) Plán REPowerEU, který reaguje na mandát, jejž mu udělily hlavy států a předsedové vlád EU ve Versailleském prohlášení, má postupně a v co nejkratší době odstranit závislost Evropské unie na dovozu fosilních paliv z Ruska. Za tímto účelem jsou ve spolupráci s členskými státy určeny nejvhodnější projekty, investice a reformy na vnitrostátní, regionální a unijní úrovni. Cílem těchto opatření je snížit celkovou závislost na fosilních palivech a při dovozu fosilních paliv se odklonit od Ruska.

(23) Podle údajů z roku 2020 je rumunský energetický mix z velké části založen na fosilních palivech; ropa a zemní plyn zaujímají přibližně 30 % a uhlí dalších 10 %. Rumunsko svou vlastní produkcí pokrývá přibližně 80 % své spotřeby plynu, zatímco zbývající část pochází z Ruska (obecně v EU pokrývá většinu spotřeby dovezený plyn – v průměru 44 % dovozu pochází z Ruska). Pokud jde o ropu, dovoz z Ruska představuje 32 % celkového dovozu, zatímco průměr EU je 26 %[18]. Rumunsko se zavázalo k postupnému ukončení těžby uhlí do roku 2032. Pro dosažení tohoto ambiciózního cíle zahrnuje rumunský plán pro oživení a odolnost, jakož i další fondy EU, jako je Modernizační fond, značné investice do podpory dekarbonizace prostřednictvím vybudování nových kapacit pro výrobu obnovitelné energie. Zelená transformace a předpokládaný velký nárůst spotřeby energie však budou vyžadovat významnou modernizaci energetických přenosových sítí a urychlení zavádění zelené infrastruktury. To bude vyžadovat lepší regulační rámec a vyšší investice, jakož i posílení postavení spotřebitelů, aby se mohli aktivně podílet na trhu s elektřinou, ať už individuálně, nebo kolektivně prostřednictvím energetických společenství. Předběžné investice do infrastruktury, jako je skladování, a do propojení rozvodných sítí zemního plynu a elektřiny se sousedními zeměmi by mohly zvýšit diverzifikaci dodávek energie, stabilitu trhu a schopnost přizpůsobit se regionálním rozdílům. Toto je potřeba vnímat v kontextu ruské invaze na Ukrajinu a snížení závislosti na dovozu, neboť energetický systém je stále značně závislý na fosilních palivech. Naleziště zemního plynu v pobřežních vodách v Černém moři navíc pro Rumunsko představují významnou příležitost k dalšímu rozvoji jeho energetické nezávislosti a ke značné podpoře sousedních členských států ve snižování jejich závislosti na dovozu ruského zemního plynu. Doporučuje se, aby investice do nové infrastruktury a sítí týkající se plynu byly pokud možno schopny obstát i v budoucnu a usnadnily tak svou dlouhodobou udržitelnost budoucí změnou svého využití na udržitelná paliva. Naleziště zemního plynu v pobřežních vodách v Černém moři navíc pro Rumunsko představují významnou příležitost k dalšímu rozvoji jeho energetické nezávislosti a značné podpoře sousedních členských států ve snižování jejich závislosti na dovozu ruského zemního plynu. Současně rumunský plán pro oživení a odolnost počítá s výdaji ve výši 3 miliard EUR na opatření v oblasti energetické účinnosti ve veřejných a soukromých obytných budovách i v průmyslových odvětvích. Pro snížení spotřeby

[18] Eurostat (2020), podíl ruského dovozu na celkovém dovozu. U průměrného celkového dovozu do zemí EU-27 se vychází z údajů o dovozu ze zemí mimo EU-27. V případě Rumunska zahrnuje celkový dovoz obchod uvnitř EU. Údaje za surovou ropu nezahrnují produkty z rafinované ropy.

energie a závislosti na fosilních palivech je nutné jít nad rámec této první vlny renovací, protože cíl plánu pro oživení a odolnost se nevztahuje na celý fond budov. Rumunsko musí dále zlepšit politický rámec, aby renovaci budov urychlilo. Z hlediska souladu s cíli balíčku „Fit for 55“ je zapotřebí ještě více posílit ambice směřující ke snižování emisí skleníkových plynů, většímu využívání obnovitelných zdrojů energie a vyšší energetické účinnosti.

(24) Vzhledem k tomu, že urychlený přechod na klimatickou neutralitu a odklon od fosilních paliv si v řadě odvětví vyžádá značné náklady na restrukturalizaci, může Rumunsko v rámci politiky soudržnosti využívat mechanismus pro spravedlivou transformaci, aby zmírnilo socioekonomický dopad přechodu v nejpostiženějších regionech. Pro rozšíření pracovních příležitostí a posílení sociální soudržnosti může Rumunsko dále využít Evropský sociální fond plus.

(25) Rada přezkoumala konvergenční program Rumunska z roku 2022 a její stanovisko[19] se odráží zejména v doporučení č. 1 níže.

(26) Na základě hloubkového přezkumu a tohoto posouzení provedených Komisí přezkoumala Rada národní program reforem na rok 2022 a konvergenční program z roku 2022. Její doporučení podle článku 6 nařízení (EU) č. 1176/2011 jsou promítnuta do níže uvedených doporučení č. 1, 2 a 3, Fiskální politika uvedená v doporučení č. 1 pomáhá mimo jiné řešit nerovnováhu spojenou s velkým a přetrvávajícím schodkem běžného účtu, neboť příznivější rozpočtová bilance pomůže snížit značnou potřebu vnějšího financování rumunské ekonomiky jako celku. Politika uvedená v doporučení č. 2 pomáhá mimo jiné řešit slabiny spojené s konkurenceschopností. Politika uvedená v doporučení č. 3 pomáhá mimo jiné řešit slabiny spojené v delším výhledu s platební bilancí,

DOPORUČUJE Rumunsku v letech 2022 a 2023:

1. Provádět fiskální politiku v souladu s doporučením Rady ze dne 18. června 2021 k odstranění nadměrného schodku veřejných financí v Rumunsku.

2. Pokračovat v provádění svého plánu pro oživení a odolnost v souladu s milníky a cíli uvedenými v prováděcím rozhodnutí Rady ze dne 3. listopadu 2021. Urychleně dokončit jednání s Komisí o programových dokumentech vyžadovaných v rámci politiky soudržnosti na období 2021–2027 s cílem zahájit jejich provádění.

3. Snížit celkovou závislost na fosilních palivech. Usnadnit další rozšiřování výroby udržitelné energie urychlením rozvoje obnovitelných zdrojů, modernizací energetických přenosových sítí a rozšířením propojení se sousedními členskými státy. Zvýšit tempo a ambice renovací s cílem zvýšit energetickou účinnost fondu budov.

V Bruselu dne

Za Radu
předseda/předsedkyně

[19] .